

Бейсебаева С.Б.,* Абдухаликова Н.А.,² Жуманова К.Т.³

¹заң ғ.к., доценті М.Әуезов атындағы ОҚМУ,

²магистрант SILKWAY халықаралық университеті

³құқық магистрі, аға оқытушы М.Әуезов атындағы ОҚМУ,

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ТУРАЛЫ ПРОКУРОРЛЫҚ ҚАДАҒАЛАУ НЫСАНДАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІ

Автор корреспондент: beisebaevas@mail.ru

Түйін: Мақалада Қазақстан Республикасындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы прокурорлық қадағалау нысандары мен әдістері қарастырылған.

Қазақстан Республикасындағы саяси, экономикалық және әлеуметтік реформалар прокуратура органдарының мемлекеттік механизмдегі рөлі мен орнын, оларды тағайындау және жұмыс істеуін, құқық қорғау органдарының қылмысқа қарсы күрестегі рөлдерін үйлестіру туралы мәселелерге көп көңіл бөлді. Соңғы жылдары прокуратура органдарының сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы заңнаманың орындалуын қадағалау мәселелері ерекше өзекті болып отыр.

Бұл сыбайлас жемқорлық дегеніміз - кез-келген мемлекет тарихының барлық кезеңдерінде, кез-келген ұйымдасқан қоғамда кездеседі. Оның тек көрініс ауқымы мен формалары ғана ерекшеленеді. Бұл құбылыстан Қазақстан Республикасы да тысқары қалып қоймайды. Ол күрделі саяси, құқықтық және әлеуметтік-экономикалық құбылыс екендігі даусыз.

Кілттік сөздер: заң, прокуратура органдары, сыбайлас жемқорлық, нормативтік құқықтық актілер, прокурорлық қадағалау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл.

Кіріспе

Прокуратура қызметінің құқықтық негізі, прокуратура органдарының құқықтық актілері туралы айта отырып, Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жасауды талдай отырып, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың орындалуы, белгілі бір осы бағыттағы оң өзгерістерге, барлық салалардағы заңдылықты қадағалауды атап айтуға болады.

Прокурорлық қадағалау – Қазақстан мемлекеттілігінің маңызды институттарының бірі. Әрбір мемлекет заңның қолданылуын қамтамасыз ететін, кепілдіктер жүйесін құрайды. Соның бірі, және ең маңыздысы заңды нақты және біркелкі қолданылуын қамтамасыз ететін прокурорлық қадағалау болып табылады [1].

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл туралы 2015 жыл 18 қарашадағы заң негізінде іске асырылады.

Егер заң актілерінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы Республикасының Заңы, Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі мәселесі бойынша, біраз уақыт бұрын болған болса, онда бүгінгі таңда қалыптасқан дәйекті түрде іске асырылуда, ол прокуратура сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманың жүйесі туралы айтуға болады. Бұдан басқа, прокуратура сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың орындалуын қамтамасыз ететін міндетті мемлекеттік және құқық қорғау органдары туралы ғана емес, сондай ақ, шаруашылық жүргізуші субъектілер ережелерінің сақталуын қадағалауды жүзеге асырады.

Теориялық талдау

Бәрінен бұрын, мемлекет Басшысы Н.А. Назарбаевтың «Қазақстан Стратегиясы – 2050» «Қазақстан-2050» стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағытын көрсетеді (2014 жыл 14 желтоқсан).

«Государство и общество должны единым фронтом выступить против коррупции. Коррупция – не просто правонарушение. Она подрывает веру в эффективность государства и является прямой угрозой национальной безопасности» [2].

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша өз қызметінде халықаралық құқықтың нормаларын басшылыққа ала отырып, олар қазақстандық заңнамасына сәйкес нормативтік актілерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру, сондай-ақ прокуратура, ҚР Бас прокуратурасының актілерін негізге алады.

Прокурорлық бақылау Қазақстан Республикасы Прокуратура қызметінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады, ол сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқықтық реттеуде атқарушы билік органдары қабылдаған, нормативтік құқықтық актілер, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерді негізге алады.

Қазіргі уақытта, прокуратура атап өткеніміздей, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелеріндегі рөлі айтарлықтай өсті. Мәселен, прокуратура органдары сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманың сақталуын бақылауды жүзеге асырады және басқару, тыйым салулардан байланысты белгіленген шектеулерді сақтауға тексеру жүргізеді. Түрлі билік органдарында мемлекеттік шенеуніктер заңнамасында белгіленген міндеттерді орындау қызметі, сондай-ақ әр түрлі деңгейдегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру. Алайда, соған қарамастан сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Прокуратура құзыретіне жеткілікті мемлекеттік-заңға сүйенген кең тетігі нәтижелерін бейнелейтін сыбайлас жемқорлыққа қарсы проблемасын шешуде оңтайлы жетті деп айта беруге ерте.

Прокуратура жұмысын жақсарту үшін қаралып отырған саладағы жақсартуға бағытталған қосымша күш-жігер қажет.

Жүктелген кадрларды даярлау сапасын, аймақтық жайын жан-жақты талқыға салып отырады.

Өз принципін іске асыруда тікелей заңнаманың шеңберінде ғана емес, сонымен қатар сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру. Қазіргі уақытта прокуратура органдарында жәрдемақыларды және әдістемелік әдебиеттерді күшейту керек және соңғы ұйымдастыру-әдістемелік жағынан қамтамасыз етуде, сыбайлас жемқорлықпен күреске әзірлеу деп хабарлады.

«Расширение форм межведомственного взаимодействия государственных органов в сфере борьбы с коррупцией нашло свое отражение и в Стратегическом плане Генеральной Прокуратуры Республики Казахстан на 2014-2018 годы[3], что является одной из эффективных форм реализации совместного приказа Генерального Прокурора РК от 20 декабря 2012 года № 152, Председателя Агентства Республики Казахстан по борьбе с экономической и коррупционной преступностью (финансовой полиции) от 24 декабря 2012 года № 275, Председателя Агентства Республики Казахстан по делам государственной службы от 09 ноября 2012 года № 02-01-02/157, Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 26 ноября 2012 года № 810, Министра финансов Республики Казахстан от 21 ноября 2012 года № 502 и Председателя Счетного комитета по контролю за исполнением Республиканского бюджета от 22 ноября 2012 года № 144-од «Об утверждении Инструкции по расчету рейтинга уровня коррупции в государственных органах» с изменениями от 21.02.2014 года» [4].

Айта кетейін, бұл сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманың іс жүзінде толық көлемде орталықтандырылған басқару жүйесімен әмбебап құқық қорғау органы ретінде прокуратура тек іске асыруды жүзеге асырады. Әркімнің өз құрылымдық буыны бар, соған сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша прокуратура органдарының құзыреті өз шегінде қадағалауды іске асырады.

Прокуратура қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарымен күресте, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс әрекеті аса жасырын болуы, көп жағдайда прокуратура қызметін ұйымдастыру тәртібі. Тараптардың мүдделілігі «сыбайлас жемқорлық» мәмілесінде ерекше қарастырып

отырған. Қазіргі уақытта, атап өткендей мемлекеттік басқару саласының өндірістік-шаруашылық қызметінде болады. Ол прокуратура және оның құрылымдық жергілікті жерлердегі бөлімшелерінің құзыретіне жатқызылған. Қазақстан Республикасының мемлекеттік және құқыққорғау қызметтерінің орнын ауыстыратын тұлғалардың арасында сыбайлас жемқорлық саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселелеріне жауапты мемлекеттік лауазымдарды қоса алғанда, өңірлердің басшыларынан, соттардан, прокурорлардан және басқа да көпшілік депутаттардан, лауазымды адамдардан тұрады.

Прокуратура қызметінің негізгі бағыттарын сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте мынадай топтарға бөлуге болады:

- сыбайлас жемқорлық көріністерін анықтау және олар бойынша тиісті тексеру өткізуге;

- сыбайлас жемқорлық бағыттағы істер бойынша жедел-ізвестіру қызметін жүзеге асыру кезіндегі заңдылықтың сақталуын қадағалау;

- қылмыстық істерді тергеуде қылмыстық іс жүргізу заңнамасының сақталуын қадағалауды жүзеге асыру процесінде сыбайлас жемқорлық фактілерін айқындау;

- қылмыстық істер бойынша іс жүргізу сатысында мемлекеттік сот айыптауды іске асыру;

- басқа елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы халықаралық және өзге де құрылымымен ынтымақтаса отырып қатысу;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы және оны жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу, заңнаманың орындалуын бақылау және талдау;

- сыбайлас жемқорлық қылмыстар мен әкімшілік құқық бұзушылықтар бойынша, сол немесе өзге де түрлері бойынша, статистикалық ақпаратты жинау және талдау.

Кешенді сипаты, оның байқалуы мүмкін әртүрлі заңнамасын ескере отырып, орындау саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес (бюджеттік, салық, бәсекелестік, мемлекеттік мүлікті пайдалану туралы заңнама, т.б. жекешелендіру бойынша, ақшаны жылыстатуға қарсы күрес бойынша мемлекеттік сатып алу), прокуратура өзге бірлесіп тиісті заңнаманың орындалуын сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес үшін қажетті шаралар қабылдауға құқығы бар.

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының профильді қадағалау бөлімшелері 1998 жылғы 2 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес, сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтарды өз құзыреті шегінде сот төрелігі, оларды жасағаны үшін жауапты адамдарды тарту, прокуратура органдары, ұлттық қауіпсіздік қарастырады.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы № 267-1 заң анықтау, жолын кесу және алдын алу, ішкі істер, қоғамдық кірістер, әскери полиция, сыбайлас жемқорлыққа қарсы агенттіктер, Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Шекара қызметі болып табылады. Сондықтан, мысалы, сол баптың 3-тармағында органдары жоғарыдағы 2-тармақта айтылғанын көздейді, олардың өкілеттіктері туындайтын шараларды қабылдауға міндетті және бірден жауапты мемлекеттік кеңсесі атқаратын адамдар жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы анықталған, барлық жағдайлар туралы ақпаратты жіберуге, құқықтық статистика және ақпарат органдарына және іс материалды, хаттаманы жиберу.

Сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы, адамды немесе органды жазбаша хабардар ету, заңнамада белгіленген қажет нәрсені қараудың нәтижелері туралы айтылған. Сонымен қатар, мемлекеттік органдардың лауазымды адамдары сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы ақпаратты қамтитын материалдар бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау жөнінде заңды шаралар қабылдауға міндетті болды.

Сыбайлас жемқорлық қылмыстар айтарлықтай фактісі республикада байқалды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті мемлекеттік органдар шешу үшін профилактикалық алдын алу шаралары жасалынды және оған билік тетіктері қатысты.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес шындығында мемлекеттік секторда да өсуде.

Осыған байланысты, 2015 жылғы 18 қараша «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының жаңа Заңы № 410-V белгілі бір ережелер қоспағанда 2016 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енгізілді.

Бұл заң сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді және тікелей біздің мемлекетіміздегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға баса назар аударады. Атап айтқанда, нормативтік құқықтық акті жеке және заңды тұлғалардың қатысты.

Елдің ратификациялаған халықаралық шартта өзгеше көзделмесе, Қазақстан Республикасының шегінен тыс осы заңда, Қазақстан Республикасының азаматтары мен Қазақстан Республикасында тіркелген заңды тұлғаларға қатысты қолданылады.

Тәжірибелік бөлім

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті жауапты мемлекеттік лауазымдағы адамдар алдын алу мақсатында жұмыстар жүргізеді, Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Президентінің кандидаттары, Парламент және мәслихаттар депутаттары, аудандық, қалалық әкімдер, қалалар, ауылдар, ауылдық округтер қоспағанда (оларға теңестірілген мемлекеттік функцияларды не атқаруға уәкілдік берілген адамдар, жергілікті өзін-өзі басқару сайланбалы органдарының мүшесі) лауазымды адамдары, сондай-ақ жеке адамдар олардың толық пайда әкелуі мүмкін, іс-әрекеттерді жасағаны үшін жауапты болады.

Осы функцияларды орындауға уәкілетті орган сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте жеке, топтық және өзге де қызмет мүдделерге сәйкес жасайды.

13-баптарына баяндалған сипаттамалармен аталған адамдар, Заңының 14 және 15 баптарына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер сериясын алуға ұмтылды:

1) мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын болып қызмет тыйым салу;

2) бірлескен қызмет түрінде (жұмыс) жақын туыстары, ерлі-зайыптылар мен басқа туыстардың бірігуіне заңдардың жол бермеуі;

3) қызметін пайдалану, тыйым салу және басқа да ақпараттық, экономикалық және моральдық жеңілдіктер мен артықшылықтарды алу немесе шығарып алу үшін, таратуға құқылы емес;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметтік міндеттерін орындауға байланысты сыйлықтар қабылдауға тыйым салынады.

Сонымен, мемлекеттік бағдарламаға сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы мазмұнының негізгі компоненттері:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті, білім мен тәрбиені қалыптастыру;

- бизнестегі әкімшілік кедергілерді азайту, мемлекеттік қызмет көрсету сапасын жақсарту және мемлекеттік қызмет жүйесін, квазимемлекеттік секторды жетілдіру арқылы сыбайлас жемқорлықтың алғышарттарын азайту;

- мемлекеттік органдардың, квазимемлекеттік сектор мен монополиялар субъектілерінің ашықтығын, есеп беруін арттыру және құқық қорғау және сот органдары қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету арқылы мемлекеттік органдардың, квазимемлекеттік сектордың және монополиялардың қызметіне партиялық және қоғамдық бақылауды күшейту;

- жергілікті өзін-өзі басқарудың өкілеттіктерін кеңейту.

Бұл компоненттер Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясының компоненттеріне сәйкес келеді, атап айтқанда:

- мемлекеттік қызмет саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл;

- қоғамдық бақылау институтын енгізу;

- квазимемлекеттік және жеке сектордағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл;

- сот және құқыққорғау органдарындағы сыбайлас жемқорлықтың алдын-алу;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің деңгейін қалыптастыру;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәселелер бойынша халықаралық ынтымақтастықты дамыту.

Осылайша, біз сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мазмұны мәселесінде белгілі бір тұжырымдамалық бірлік бар екенін көреміз, бұл осы тұжырымдаманы жалпылама түсінуге мүмкіндік береді және оған келесі анықтаманы береміз:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйе дегеніміз - сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар жүргізілетін объектілердің жиынтығы, осы қызметті жүзеге асыратын субъектілер, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар.

Осылайша, «сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» және «сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйе» ұғымдарының заңнамалық түрде анықталған анықтамалары, сондай-ақ «сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» анықтамасындағы кемшіліктер жоқтығын ескере отырып, біз осы зерттеу аясында өз анықтамаларды жасадық және оларды заңнамалық шоғырландыру жөнінде ұсыныс жасадық.

Осы бойынша қорытынды: сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың күрделі және әлеуметтік қауіпті сипатын ескере отырып, ұсыныс жасаймыз:

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл - бұл жеке және заңды тұлғалардың:

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың себептері мен жағдайларын анықтау, зерттеу және жою;

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу;

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың әлеуметтік қауіпті салдарын жою.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің мазмұны:

1) сыбайлас жемқорлыққа төзбеушіліктің қоғамдық атмосферасын қалыптастыру;

2) экономиканың және саясаттың сыбайлас жемқорлық секторларының қызметіне мониторинг жүргізуге халықтың қатысуы;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәселелерге қатысты заңнаманы жетілдіру;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы халықаралық құқықты зерттеу және қолдану.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйе дегеніміз - сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар жүргізілетін объектілердің жиынтығы, осы қызметті жүзеге асыратын субъектілер, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар.

Нәтижелер мен талқылау

1 Прокурорлық қадағалау тиімділігін арттыру бойынша нормативтік сипаттағы мемлекетаралық және республика ішінде ведомствоаралық реттеуді күшейту;

2 Қазақстандық прокуратурасын және оны жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу қызметін енгізу.

3 Қазақстан Республикасындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы неғұрлым толық және прокурорлық қадағалау тиімділігін көтеруге арналған ғылыми әдіс деп белгіленген заңдардың орындалуын қамтамасыз ету және ғылыми зерттеулер жүргізу.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңға және мемлекеттік органдардың құқықтық актілерді үстемдігі туралы заңнаманың қолданылуына ерекше назар аудару үшін тексерулерді жүзеге асыру.

Алайда, мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңнаманың қолданылуын қадағалау, прокуратураға қатысты іс-шаралар бойынша нұсқауларды қайта қарап шығу.

Қорытынды

Прокуратура сотпен бірге мемлекеттің маңызды құқық қорғау органы болып табылады. Прокуратура қызметінің маңыздылығы, прокуратураның ұйымдастырылуын көздейтін конституциялық нормалардың сот жүйесіндегі нормаларға бірден сәйкес келетіндігімен дәлелденеді.

Прокуратура құқық қорғау органдары арасында ерекше орынға ие, өйткені ол заң шығарушы, атқарушы немесе сот тармақтарына қолданылмайды. Бұл мемлекеттегі заңдылықты қамтамасыз ететін тәуелсіз құқық қорғау органы.

Прокуратураның ұйымдастырылуы мен қызметі, Қазақстан Республикасының

Конституциясымен қатар, «Қазақстан Республикасының прокуратурасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңында бекітілген.

Прокуратураның міндеттері заңдылықты, бірлікті және заңның үстемдігін қамтамасыз ету, адам мен азаматтың құқықтары мен бостандықтарын, сондай-ақ қоғам мен мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделерін қорғау болып табылады.

Прокуратура қызметінің негізгі мазмұны - прокурорлық қадағалау. Сонымен қатар, прокуратура қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамдарды жауапқа тартады, құқық қорғау органдарының қылмысқа қарсы іс-қимылын үйлестіреді және заң шығару қызметіне қатысады. Прокурорлар соттардың істерді қарауына қатысады. Атап айтқанда, прокурорлық қадағалаудың бағытына қарамастан, мемлекеттік органдарда және өзге де ұйымдарда прокуратура органдарының жүргізетін тексерулерінің нысанасы, прокурордың негізгі міндеттерінің бірі, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және ол үшін жасалған жағдайларды анықтау, құқық бұзушылықты анықтау, жолын кесу және алдын алу болып табылады.

Сонымен қатар, прокуратура сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша қабылданған шаралардың тиімділігін анықтайды.

Әдебиеттер тізімі:

1 Бегалиев К.А., Альдекеев А.А. Роль органов прокуратуры в применении законов в Республике Казахстан // Вестник КазГНУ. №3. Серия юридическая.

2 Программа противодействия коррупции партии «НҰР ОТАН» на 2015-2025 годы.

URL: <http://nurotan.kz/ru/programma-protivodeystviya-korrupcii-partii-nur-otan-na-2015-2025-gody> (дата обращения: 20.08.2015).

3 Стратегический план Генеральной Прокуратуры Республики Казахстан на 2014-2018 годы, утвержденный приказом Руководителя Администрации Президента РК от 10 февраля 2014 года № 01-38.15.

URL: <http://prokuror.gov.kz/sites/default/files/u12/files/strategrus.pdf>. Систем. требования: Adobe Acrobat Reader (дата обращения: 20.12.2015).

4 Совместный приказ Председателя Агентства РК по борьбе с экономической и коррупционной преступностью (финансовой полиции) от 24 декабря 2012 года № 275, Генерального Прокурора РК от 20 декабря 2012 года № 152, Председателя Агентства РК по делам государственной службы от 09 ноября 2012 года № 02-01-02/157, Министра транспорта и коммуникаций РК от 26 ноября 2012 года № 810, Министра финансов РК от 21 ноября 2012 года № 502 и Председателя Счетного комитета по контролю за исполнением Республиканского бюджета от 22 ноября 2012 года № 144-од «Об утверждении Инструкции по расчету рейтинга уровня коррупции в государственных органах» (с изменениями от 21.02.2014 г.).

URL: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31348729. (дата обращения: 20.12.2015).

Аннотация: Насущная потребность изучения проблем совершенствования прокурорского надзора за исполнением законов о противодействии коррупции в Республике Казахстан обусловлена как чрезвычайно высокой степенью общественной опасности данного правонарушения, так и необходимостью системного улучшения организационно-правовых основ прокурорского надзора за исполнением законодательства о противодействии коррупции, ведь одним из значимых вопросов организации противодействия коррупции и мониторинга исполнения мер по ее устранению был и остается вопрос о роли и месте прокурорского надзора за исполнением законов о противодействии коррупционным деяниям.

Основой для определения приоритетов прокурорского надзора за исполнением законов о противодействии коррупции служат результаты иных направлений прокурорской деятельности, в первую очередь и главным образом, результаты координационной деятельности органов прокуратуры по обеспечению законности, правопорядка и борьбы с преступностью. Именно при осуществлении данной координации все правоохранительные органы оказываются одновременно вовлеченными во взаимодействие, в процессе которого наиболее четко проявляются факторы,

поводы и основания для применения механизмов прокурорского надзора с целью выявления и устранения коррупционных правонарушений, которые невозможно выявить и устранить без прокурорско-надзорного вмешательства.

Ключевые слова: органы прокуратуры, коррупция, государство, правонарушения, приоритет, прокурорский надзор, законности, правопорядка, борьба с преступностью, противодействие коррупции.

Abstract: The article considers the forms and methods of prosecutorial oversight of anti-corruption in the Republic of Kazakhstan.

Political, economic and social reforms in the Republic of Kazakhstan have focused on the role and place of the prosecutor's office in the state mechanism, their appointment and functioning, coordination of the role of law enforcement agencies in the fight against crime. In recent years, the issue of monitoring the implementation of anti-corruption legislation by prosecutors has become particularly relevant.

This corruption is present at all stages of the history of any state, in any organized society. It differs only in the scope and forms of its manifestation. The Republic of Kazakhstan is no exception. Undoubtedly, it is a complex political, legal and socio-economic phenomenon.

Keywords: law, prosecution authorities, corruption, regulatory legal acts, prosecutorial supervision, anti-corruption